חוק הניקוז והגנה מפני שיטפונות התשי"ח 1957

מפעל ניקוז נחל איתן -
חיבור מוצאי ניקוז מזרחיים בית שאן לנחל

הוראות התכנית

תכנית מספר: 203-1568989

מגישת התכנית : רשות ניקוז ירדן דרומי

תאריך : אוקטובר 2026

עורך המסמך: פלגי מים

<u>טבלת עדכונים</u>

מס'	מהות העדכון	תאריך	שם המעדכן
1	עדכון לאחר ועדת שיפוט מקצועית	19.10.2026	עמית קולטין, פלגי מים

1. נתונים כללים

1.1. רשות הניקוז:

רשות ניקוז ונחלים ירדן דרומי, בית השיטה, 10801. טל' 04-6532854.

מייל: yardend@yardend.org.il

1.2. מתכנן התכנית:

פלגי מים בע"מ, מתחם מ.א. מגידו 1812000, טל' 04-9893231,

מייל: office@p-ma.co.il

1.3. רשימת מסמכי תכנית (מחייבים):

א. הוראות תכנית (8,4880-SU-01 עמודים) - *פלגי מים*

ב. תשריט מצב מוצע (קנ"מ 1: 2,500 , 4880-102pir) – *פלגי מים*

1.4. רשימת נספחים מצורפים (מנחה):

א. פרשה טכנית - (4586-SU-02 28 עמודים) - *פלגי מים*

ב. נספח סטטוטורי – תשריט מצב מאושר (4880-101pir, קנ"מ 1: 2,000) – *פלגי מים*

ג. נספח סביבתי-נופי - (15 עמודים) - *ערן נעש*

1.5. רשימת קבצים מצורפים:

א. קו כחול DWG או SHP (Gvul_4880)

ב. קובץ שרטוט תנוחה DWG או SHP (4880-102pir)

1.6. שטח התכנית

29 דונם

1.7. מחוז מנהל התכנון

צפון

2. רקע:

2.1. תקציר

משרד הבינוי והשיכון מקדם את ביצוע התכנית לשכונה מזרחית בבית שאן, תכנית מס׳ 203-0334888.
התכנית מייצרת שני מוצאי ניקוז לשטח שכיום אין בו ציר זרימה מוסדר, עד לחיבור עם נחל איתן במורד כביש 7076.
המוצאים מתוכננים לכיוון מדרונות תלולים אשר עליהם פסולת רבה. במורדם נמצא כביש 200- המשרת את תושבי האזור.
במצב הקיים, מאז החלו עבודות ההקמה של תשתיות השכונה, כמעט כל אירוע גשם הופך לאירוע בעל פוטנציאל נזק גדול וכן מסכן חיי אדם.
לטובת הסדרת המוצאים נדרשת עבודה על גבי המדרונות התלולים על מנת להוליך את הנגר בבטחה אל עבר ציר הניקוז האזורי, נחל איתן.
תוכנית זו מציעה להסדיר ציר זרימה וכן לתת פתרון בעל היתכנות ביצועית באזור מורכב מאוד.
התכנון כולל מספר רכיבים קשיחים לצד אזורים בעלי אופי פתוח וכן בריכות שיכוך אנרגיה ושיקוע סחף.

2.2. נתוני רקע

אורך המקטע הנדרש להסדרה, בין המוצא הדרומי ביותר של השכונה לבין נחל איתן הינו כ-950 מ׳.
ספיקות השיא לתכנון נקבעו עפ״י תקופת חזרה לתכנון 10 :1 שנים באזור החקלאי במורד – 11 מ״ק לשנייה (שטח פלחה מעובד) ו- 50 :1 שנה במתקנים ההידראוליים במעלה – 9.7 מ״ק לשנייה (מוצאי השכונה).

2.3. מטרת העבודה

- הכרזת ציר זרימה המחבר בין מוצאי הניקוז לנחל איתן.
- צמצום שיטפונות והצפות על גבי המדרון וסיכון חיי אדם ורכוש.
- הקמת מתקני שבירת אנרגיה להולכת הנגר בבטחה.
- פיתוח ושיקום נופי באזורי העבודה.

2.4. מהות התכנית

תפיסת מוצאי הניקוז של השכונה המזרחית בבית שאן והולכתם על גבי המדרון התלול ועד לנחל איתן. כולל שבירת אנרגיה בהתגברות על מהירויות הזרימה הגבוהות על גבי המדרון והולכה בתעלה מתונה יותר עד לנחל איתן. לאורך התעלה יוקמו בריכות שיקוע לקליטת נגר נוסף שמגיע באופן טבעי מהמדרון. באזור תעלת העפר יבוצע שיקום נופי הכולל את בריכות השיקוע.
גבול התוכנית נקבע בהתאם לחתך הנדרש עבור הגדלת כושר ההולכה בתוספת מרווחי עבודה.

רשות ניקוז ונחלים ירדן דרומי

2.5. תרשים סביבה:

2.6. פירוט העבודות לביצוע מתוקף מפעל הניקוז:

סוג העבודה	פירוט
עבודות הכנה	איתור תשתיות. הגנה על קווים קיימים (בעיקר ביוב)
עבודות עפר	חפירה לטובת ביסוס מבנים הנדסיים. חפירה לאורך תעלת העפר להסדרת תוואי תעלה רציף. חפירה בבריכות השיקוע והריסון. הסדרת דרכים, הסדרת שיפועי גדות על בסיס חתכים מתוכננים.
עבודות אבן	ייצוב תעלות באזורים נדרשים ובמידת הצורך.
עבודות בטון	הקמת מתקני ניקוז ושבירת אנגריה.
פינוי פסולת	פינוי פסולת לאתר מורשה במידת הצורך.
עבודות נופיות אקולוגיות	שיקום נופי ואקולוגי של רצועת התעלה הפתוחה ובריכות השיקוע.

2.7. תכניות החלות על השטח:

- משצ/43 – משבצת חקלאית נווה איתן.
- 203-0293993 – תכנית מתאר מקומית כוללנית בית שאן.
- 203-0334888 – בית שאן – שכונה מזרחית.
  תכנית בהכנה –
- 202-0814376 – תכנית מתאר כוללנית – מ.א. עמק המעיינות.

3. הוראות ושימושי קרקע

3.1. הוראות כלליות, שימושים והגבלות:

3.1.1. <u>הוראות התוכנית:</u>

עיקרי הוראות התוכנית :

3.1.1.1. קביעת עורק ורצועת מגן - האסורים בשימושים כלשהם, למעט אלה המותרים עפ"י חוק הניקוז והגנה מפני שיטפונות תשי"ח –1957.

3.1.1.2. קביעת הוראות בדבר ביצוע עבודות הניקוז בתחומי התכנית..

3.1.1.3. קביעת הנחיות לשימושים מותרים בהתאם לתכנית מפעל הניקוז.

3.1.2. <u>הגדרות :</u>

ההגדרות המצוינות בתקנון זה מקורן בחוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות תשי"ח 1957.

3.1.2.1. **ניקוז:** כל פעולה שמטרתה לרכז, לאגור, להוביל או להרחיק מים עיליים או אחרים המזיקים או העלולים להזיק לחקלאות, לבריאות הציבור, לפיתוח הארץ או לקיום שירותים סדירים במדינה, לרבות ייבוש ביצות והגנה בפני שיטפונות ומניעתם, אך למעט טיפול במי ביוב.

3.1.2.2. **עורקי ניקוז** : נהר, נחל, ערוץ, תעלה, שקע, וכל אפיק אחר, בין טבעיים ובין מותקנים או מוסדרים, שבהם זורמים או עומדים מים, תמיד או לפרקים.

3.1.2.3. **רצועת מגן:** רצועות קרקע לאורך גדות עורק הניקוז, משמשת את רשות הניקוז לאחזקת העורק ומניעת פעולות העלולות לגרום לנזק לעורק הניקוז שלא ברשות מרשות הניקוז.

3.1.2.4. **פעילות ניקוז:** כל פעולת ניקוז עפ"י חוק הניקוז המתבצעת ע"י רשות ניקוז, או ע"י גורם אחר.

3.1.2.5. **פעילות שיקום נחל:** פעולה אשר מבוצעת באפיק הנחל ורצועת המגן, אשר מחזירה לנחל את היכולת לתפקד כמרכיב ניהול נגר באגן, לרבות בהיבטי נוספים כגון תועלות אקולוגיות וסביבתיות.

3.1.2.6. **פשט הצפה:** שטח אשר עשוי להיות מוצף על-ידי מי שיטפונות מעבר לתוואי הזרימה בעורק, והאמור להישאר פתוח כחלק ממרכיב ניהול הנגר בהגנה מפני שיטפונות. רוחבם של פשטי ההצפה ייקבע לפי העניין בכל תכנית.

3.1.2.7. **תשתיות:** גשרים ומעברים, דרכים חקלאיות, מערכות צנרת להשקיה/ שתיה/ ביוב, ברכות ומאגרים מכל סוג שהוא, פתוח השטח, כבישים, מסילות ברזל, קווי חשמל ותקשורת על ותת קרקעיים, שדות תעופה, אנטנות תקשורת מתקנים מיוחדים.

3.1.3. <u>יחס לתוכניות אחרות ובקשות להיתרי בנייה:</u>

3.1.3.1. התכנית מעדכנת את השימושים המותרים ו/או את ההנחיות החלות על השטח בתחום תכנית מפעל הניקוז.

3.1.3.2. מפעל הניקוז לא משנה את ייעודי הקרקע, ייעודי הקרקע בתחום התכנית יהיו בהתאם לתוכניות לפי חוק התכנון והבנייה.

3.1.4. <u>הוראות כלליות לשימושים והגבלות:</u>

3.1.4.1. **הנחיות והגבלות בעורק וברצועת מגן:**

א. רצועת המגן המוגדרת בתכנית הינה ברוחב 5 מ׳ מכל צד של האפיק.

ב. כל פעולה בתחום העורק ורצועת המגן נדרשת באישור הממונה על-פי סעיפים 4 ו-5 בחוק הניקוז, לרבות:

- הקמת מבנה או מתקן חדש מכל סוג.
- עיבוד חקלאי, לרבות: זריעה, נטיעה , שתילה זמנית/קבועה.
- הערמת/פיזור/אחסון גזם, אבני סיקול וכל מוצק אחר.
- רעיה.
- הטיית מים מהנחל או אליו ו/או שינוי משטר זרימת המים בנחל.

אין באמור לעיל בכדי לפגוע בחובה לקבלת היתר בניה למבנים על פי חוק התכנון והבניה.

ג. כל תכנית חדשה מכל סוג שהוא (מתאר, מפורטת, בינוי, דרכים, תשתיות) בתחום עורק הניקוז ורצועת המגן, תידרש בתיאום עם רשות הניקוז.

ד. לצורך מתן התייחסות לתכנית חדשה תוכל רשות הניקוז לדרוש הכנת נספח ניקוז, דו״ח הידרולוגי, תכנית ניקוז, וכל תכנית אחרת ו/או דוחות לפי הצורך.

ה. חציית האפיק בקווי תשתית ודרכים:

- תתאפשר תוך הבטחת יכולת הנחל להעברת ספיקת התכן.
- תוך הימנעות מפגיעה במשטר הזרימה התת-קרקעית.
- תינתן עדיפות להטמנת קווי תשתית חוצים.

3.1.4.2. **הנחיות והגבלות בפשט ההצפה:**

א. כל תכנית חדשה מכל סוג שהוא (מתאר, מפורטת, בינוי, דרכים, תשתיות) בתחום פשט ההצפה, תידרש בתיאום עם רשות הניקוז.

ב. לצורך מתן התייחסות לתכנית חדשה תוכל רשות הניקוז לדרוש הכנת נספח ניקוז ,דו"ח הידרולוגי, תכנית ניקוז, וכל תכנית אחרת ו/או דוחות לפי הצורך.

ג. תכנית בתחום פשט הצפה תתייחס להשפעה הצפויה של התכנית על פשט ההצפה ותפקידו כמווסת זרימה, וההשפעה כלפי שימושים סמוכים, במעלה או במורד, אשר יושפעו משינויים שיוצרו בגבולות פשט ההצפה לאור התכנית.

ד. תכנית בתחום פשט הצפה תתייחס לרום הפיתוח ותיתן מענה להגנה מנזקי שיטפונות והצפות בתחומה.

ה. בתחום פשט ההצפה יבוצעו עבודות עפר בכפוף לתכנית מאושרת בלבד.

ו. תותר פעילות חקלאית בתחום פשט ההצפה.

ז. תותר הסדרה לצורך שימור קרקע ונגר.

3.2. רשימת פרסום תפיסת מקרקעין

מס'	גוש	חלקות וחלקי חלקות	גודל שטח הצפה לפרקים (פשט הצפה) בדונמים	גודל שטח תפיסה לצמיתות בדונמים	סה"כ
1	22868	49		2.74	2.74
2		193		0.29	0.29
3		221		0.75	0.75
4	22895	73		6.74	6.74
5	22966	4		17.78	17.78
6		6		0.34	0.34
	סה"כ			28.64	28.64

3.3. הנחיות לשלב תכנון מפורט לביצוע

3.3.1. התכנון המפורט ילווה באדריכל נוף ואקולוג.

3.3.2. כל עבודה בתחום שטח המוגדר כעתיקות תתואם ותבוצע רק לאחר קבלת אישור רשות העתיקות. במידה ויידרשו ע"י רשות העתיקות חפירות הצלה ו/או שימור, יבוצעו הנ"ל לפי הנוהל המקובל.

3.3.3. נדרש לתאם עם הגופים הבאים : תאגיד מים וביוב (קו ביוב חוצה), חברת מקורות.

3.3.4. יש לערוך תיאום עם קק"ל.

4. אומדן השקעות

אומדן ההשקעות המפורט מוצג בפרשה הטכנית. להלן ראשי הפרקים.

תיאור	יחידה	כמות	מחיר	סה"כ
מוצא ניקוז מרכזי				7,122,000
מוצא ניקוז דרומי				2,488,800
סה״כ				9,610,800
בצ״מ	20%			1,922,160
סה״כ ביצוע כולל בצ״מ				11,532,960
הפקעות	דונם	29	30,000	870,000
סה״כ				12,402,960
מע״מ	17%			2,232,533
סה״כ כולל מע״מ ובצ״מ				14,635,493